

Tunnistetiedot poistettu

Käännös

C-337/20 - 1

Asia C-337/20

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

23.7.2020

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Cour de cassation (Ranska)

Ennakkoratkaisupyyntöpäätöksen tekemispäivä:

16.7.2020

Valittajat:

DM

LR

Vastapuoli:

Caisse régionale de Crédit agricole mutuel (CRCAM)

[--]

COUR DE CASSATIONIN (YLIN TUOMIOISTUIN, RANSKA) KAUPPA-,
RAHOITUS- JA TALOUSJAOSTON

16.7.2020 ANTAMA VÄLIPÄÄTÖS

Valitusasiassa, jossa valittajina ovat

1. DM, kotipaikka [--] La Ciotat,

2. LR, kotipaikka [--] Cassis,

ovat valittaneet tuomiosta [--], jonka cour d'appel d'Aix-en-Provence (Aix-en-Provencen ylioikeus, Ranska; jäljempänä cour d'appel) antoi 6.4.2017 asiassa,

FI

jonka asianosaisina olivat valittajat ja Caisse régionale de Crédit agricole mutuel (CRCAM) Alpes-Provence, jonka kotipaikka on [– –] Aix-en-Provence [– –],

joka on kassaatiovalituksen vastapuolena.

Valittajat vetoavat valituksensa tueksi tämän välipäätöksen liitteenä oleviin kahteen valitusperusteeseen.

[– –] [**alkup. s. 2**]

[– –] [oikeudenkäyntimenettelyä koskevia huomautuksia]

Cour de cassationin kauppaa-, rahoitus- ja talousjaosto [– –] on lain mukaisesti neuvoteltuaan antanut tämän välipäätöksen.

Tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet

1. Valituksenalaisen tuomion (Aix-en-Provence, 6.4.2017) mukaan Caisse régionale de Crédit agricole mutuel Alpes Provence -niminen yhtiö (pankki) myönsi 22.12.2008 päivätyllä asiakirjalla Groupe centrale automobiles -nimiselle yhtiölle (jäljempänä GCA-yhtiö), jonka liikkeenhoitaja DM oli, luoton avaamisen käyttötilille LR:n yhteisvastuullisella takaussitoumuksella. Irtsanottuaan luoton pankki esitti maksuvaatimuksen takaajalle, joka väitti, että pankki oli tehnyt virheen suorittaessaan tilisiirtoja kolmansille ilman lupaa ja että kyseisten tilisiirtojen määrä oli vähennettävä pankin saatavasta.
2. Cour d’appel jätti LR:n vastaväitteet tutkimatta ja katsoi, että GCA-yhtiöllä oli rahataloutta ja rahoitusmarkkinoita koskevan lain (code monétaire et financier) L.133-24 §:n mukaan 13 kuukauden preklusiivinen määräaika näiden liiketoimien riitauttamiseen ja että vaikka 3.3.2011 lähetetyt sähköpostiviestit, joissa GCA-yhtiön liikkeenhoitaja pyysi tietoja näistä tapahtumista, olivat saattaneet keskeyttää kyseisen määräajan kulumisen, tästä päivästä oli alkanut kulua uusi 13 kuukauden määräaika. Cour d’appel päätteli tästä, että koska riidanalaiset tilisiirrot riitautettiin vasta 15.5.2013, saamisoikeus oli menetetty.
3. Tästä tuomiosta tekemänsä kassaatiovalituksen tueksi DM ja LR väittivät, ettei rahataloutta ja rahoitusmarkkinoita koskevan lain L.133-18 §, jonka mukaan käyttäjän pankille ilmoittamat oikeudettomat maksutapahtumat on palautettava välittömästi, ole esteenä sille, että pankin yleisen lainsäädännön mukainen sopimusperusteinen korvausvastuu syntyy myös silloin, kun pankin tarkkaavaisuusvelvollisuutta on laiminlyöty, jos siitä aiheutunut vahinko näytetään toteen, ja että [**alkup. s. 3**] katsoessaan toisin Cour d’appel on rikkonut siviililain (code civil), sellaisena kuin se oli voimassa ennen 10.2.2016 annettua määräystä, 1147 ja 1937 §:ää.
4. Koska LR on esittänyt tämän kanneperusteen takaajana, on täsmennettävä, että liitännäisenä velallisena ”se, joka sitoutuu täyttämään velvoitteen velkojaa

kohtaan, sitoutuu täyttämään tämän velvoitteen velkojaa kohtaan, jos velallinen ei itse täytä sitä” (siviililain 2288 §). Siviililain 2313 §:n 1 momentissa säädetään, että ”takaaja voi vedota velkojaa vastaan kaikkiin velalliselle ominaisiin, velasta johtuviin perusteisiin” ja ”erityisesti kuittausoikeuteen sen osalta, mitä velkojan on suoritettava päävelalliselle” [– –] [viittauksia kansalliseen oikeuskäytäntöön]. Tätä sääntöä voidaan soveltaa silloin, kun velkoja on tehnyt päävelallista kohtaan virheen, joka johtaa velkojan siviilioikeudelliseen vastuuseen ja jonka perusteella sille syntyy näin ollen velvollisuus maksaa päävelalliselle vahingonkorvausta kärsitystä vahingosta.

5. Siviililain 1147 §:stä ilmenee, että sopimusvelvoitteen täyttämättä jättäminen, josta on aiheutunut vahinkoa velkojalle, johtaa velallisen velvollisuuteen korvata kyseinen vahinko. Oikeuskäytännössä sovelletaan vahingon täysimääräisen korvaamisen periaatetta, jonka mukaan ”vahinkoa kärsinyt on saatettava tilanteeseen, jossa hän olisi ollut, jos vahinkoa aiheuttanut tapahtumaa ei olisi toteutettu” [– –] [viittauksia kansalliseen oikeuskäytäntöön].
6. Rahataloutta ja rahoitusmarkkinoita koskevan lain L.133-18 §:ssä, sellaisena kuin se on muutettuna 15.7.2009 annetulla päätöksellä nro 2009-866, jolla pantiin täytäntöön maksupalveluista sisämarkkinoilla 13.11.2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/64/EY (DSP1-direktiivi) 58 artikla tai maksupalveluista sisämarkkinoilla 25.11.2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2366 (DSP2-direktiivi) 71 artikla, jolla ensin mainittu artikla korvattiin, säädetään ilman olennaisia muutoksia seuraavaa: ”Jos kyseessä on oikeudeton maksutapahtuma, josta käyttäjä ilmoittaa L.133-24 §:ssä säädettyjen ehtojen mukaisesti, maksajan maksupalveluntarjoajan on välittömästi palautettava maksajalle oikeudettoman maksutapahtuman määrä ja tarvittaessa palautettava veloitettu maksutili siihen tilaan, jossa se olisi ollut ilman oikeudettoman maksutapahtuman toteuttamista.

Maksaja ja hänen maksupalveluntarjoajansa voivat sopimuksen perusteella päättää lisäkorvauksesta.”

7. Rahataloutta ja rahoitusmarkkinoita koskevan lain L.133-24 §:n 1 momentissa, sellaisena kuin se on muutettuna edellä mainituilla säädöksillä, säädetään seuraavaa: ”Maksupalvelunkäyttäjän [alkup. s. 4] on ilmoitettava maksupalveluntarjoajalleen viipymättä oikeudettomasta tai virheellisesti toteutetusta maksutapahtumasta ja viimeistään 13 kuukauden kuluessa tilin veloituspäivästä saamisoikeuden menetyksen uhalla, jollei maksupalveluntarjoaja ole antanut tai asettanut hänen saatavilleen kyseistä maksutapahtumaa koskevia tietoja III osan 1 osaston IV luvun mukaisesti.”
8. Edellä mainitussa 58 artiklassa, jonka otsikko on ”Ilmoitus oikeudettomista tai virheellisesti toteutetuista maksutapahtumista”, säädetään seuraavaa: ”Maksupalvelunkäyttäjällä on oikeus saada maksupalveluntarjoajalta hyvitys vain siinä tapauksessa, että hän ilmoittaa maksupalveluntarjoajalleen oikeudettomasta tai virheellisesti toteutetusta, muun muassa 75 artiklassa tarkoitettuun

vaatimukseen oikeuttavasta maksutapahtumasta ilman aiheetonta viivytystä sen havaittuaan. Ilmoitus on kuitenkin tehtävä viimeistään 13 kuukauden kuluessa tilin veloituspäivästä, paitsi sellaisessa tapauksessa, jossa maksupalveluntarjoaja ei ole antanut tai asettanut saataville maksutapahtumaa koskevia tietoja III osaston mukaisesti.”

9. DSP1-direktiivin 60 artiklassa, jonka otsikko on ”Maksupalveluntarjoajan vastuu oikeudettomista maksutapahtumista”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on 58 artiklan soveltamista rajoittamatta varmistettava, että jos maksutapahtuma on toteutettu oikeudettomasti, maksajan maksupalveluntarjoaja palauttaa maksajalle kyseisen maksutapahtuman summan välittömästi ja tarvittaessa palauttaa veloitettun maksutilin sellaiseen tilaan, jossa se olisi ollut ilman oikeudettoman maksutapahtuman toteuttamista.

2. Muu rahallinen korvaus voi määräytyä maksajan ja hänen maksupalveluntarjoajansa väliseen sopimukseen sovellettavan lain mukaisesti.”

10. Valitus koskee edellä mainituilla direktiiveillä, jotka on pantu täytäntöön rahataloutta ja rahoitusmarkkinoita koskevan lain L.133-18 ja L.133-24 §:llä, käyttöön otetun vastuujärjestelmän ja yleisesti sovellettavan lainsäädännön mukaista sopimusperusteista vahingonkorvausvastuuta koskevan järjestelmän välistä suhdetta. Erityisesti herää kysymys siitä, onko direktiiveillä luotu vastuujärjestelmä luonteeltaan yksinomainen, koska direktiiveissä ei täsmennetä tätä.
11. Koska Euroopan unionin tuomioistuin ei ole lausunut tästä kysymyksestä, siltä on tiedusteltava tätä asiaa.

NÄILLÄ PERUSTEILLA Cour de cassation,

ottaen huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 267 artiklan, [alkup. s. 5]

esittää Euroopan unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- 1) Onko maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 97/7/EY, 2002/65/EY, 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta ja direktiivin 97/5/EY kumoamisesta 13.11.2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/64/EY 58 artiklaa tulkittava siten, että siinä otetaan käyttöön oikeudettomien tai virheellisesti toteutettujen maksutapahtumien osalta maksupalveluntarjoajan vastuuta koskeva järjestelmä, jolla suljetaan pois mahdollisuus nostaa yleisen lainsäädännön mukainen vahingonkorvauskanne, joka perustuu samojen tekojen perusteella siihen, että kyseinen palveluntarjoaja on laiminlyönyt sille kansallisessa lainsäädännössä asetetut velvoitteet, etenkin siinä tapauksessa, että maksupalvelunkäyttäjä ei ole 13 kuukauden kuluessa

tilin veloittamisesta ilmoittanut maksupalveluntarjoajalle, että maksutapahtuma oli oikeudeton tai virheellisesti toteutettu?

- 2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko sama artikla esteenä sille, että maksupalvelunkäyttäjän takaaja vetoaa samojen tekojen perusteella maksupalveluntarjoajan, joka on takauksen saaja, yleiseen siviilioikeudelliseen vahingonkorvausvastuuseen riitauttaakseen vakuuden kohteena olevan velan määrän?

[– –] [oikeudenkäyntimenettelyä koskevia huomautuksia] [**alkup. s. 6**]

Tämän välipäätöksen LIITTEENÄ OLEVAT VALITUSPERUSTEET

DM:n ja LR:n puolesta toimitetut valitusperusteet [– –]

ENSIMMÄINEN VALITUSPERUSTE

[– –] [**alkup. s. 7**] [– –]

[– –] [**alkup. s. 8**] [– –] [esitys ensimmäisestä valitusperusteesta, joka koskee kuluttajaoikeutta eikä ole merkityksellinen ennakkoratkaisukysymysten kannalta]

TOINEN VALITUSPERUSTE (toissijainen)

Valituksenalaista tuomiota, jolla ratkaisu pysytettiin, arvostellaan siitä, että LR:n väitteet, joissa riitautettiin Groupe Central Automobiles'n nimissä eri yhtiöille avatulle tilille suoritettujen tilisiirtojen määrät, jätettiin tutkimatta ja että LR näin ollen veloitettiin maksamaan 96 019,36 euroa 26.3.2012 alkaen laskettavine sopimusperusteisine korkoineen Groupe Central Automobiles'n nimissä avatun käyttötilin [– –] toiminnan takaavaa yhteisvastuullista vakuutta koskevan sitoumuksen täyttämiseksi.

SILLÄ PERUSTEELLA, ETTÄ LR väittää, että pankki on tehnyt virheen suorittaessaan oikeudettomia tilisiirtoja kolmansille yhtiöille ja että näiden suoraveloitusten määrä on vähennettävä sen saatavasta; että Crédit Agricole väittää päinvastoin, että kyseessä on päävelalliseen nähden täysin henkilökohtainen peruste, jota takaaja ei voi [**alkup. s. 9**] esittää, että sen saatavan määrä on vahvistettu lopullisesti tribunal de commerce de Toulonin (Toulonin kauppatuomioistuin, Ranska) 23.10.2012 antamalla tuomiolla ja että SARL GCA on joka tapauksessa hyväksynyt suoraveloitukset; että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on perustellusti todennut, että kyse ei ole velalliseen kohdistuvasta henkilökohtaisesta perusteesta vaan velasta johtuvasta perusteesta, johon takaaja voi perustellusti vedota velkojaa vastaan; että SARL GCA:lla oli rahataloutta ja rahoitusmarkkinoita koskevan lain L.133-24 §:n nojalla 13 kuukauden preklusiivinen määräaika näiden tapahtumien riitauttamiseen; että vaikka 3.3.2011 lähetetyt sähköpostiviestit, joissa SARL GCA:n liikkeenhoitaja pyysi tietoja kyseisistä tapahtumista, saattoivat keskeyttää tämän määräajan kulumisen, tästä päivästä oli alkanut kulua uusi 13 kuukauden määräaika; että riidanalaiset

tilisiirrot riitautettiin kuitenkin vasta 15.5.2013 ja saamisoikeus on näin ollen menetetty;

JA SILLÄ PERUSTEELLA, ETTÄ LR väittää toissijaisesti, että päävelallisena olevalle CGA:lle on maksettava rahamääriä, koska suoraveloituksia on suoritettu ilman sen lupaa; että vuoteen 2011 saakka kirjanpidon tarkastaminen annettiin FW:n tehtäväksi; että Crédit Agricole on tehnyt sopimusrikkomuksen suorittaessaan tilisiirtoja ilman allekirjoitettua määräystä tai lupaa; että se on kehottanut pankkia toimittamaan kaikki tilit ja laskemaan [kyseessä olevan pankki]tilin saldon [–] peruutetut suoraveloitukset huomioon ottaen; että LR vahvistaa näiden maksujen määrän 94 123,26 euroksi; että pankki vastaa, että kyseessä on päävelalliseen kohdistuva henkilökohtainen peruste, johon takaaja ei voi pätevästi vedota; että nämä väitteet ovat merkityksettömiä: LR antoi takauksensa kyseisen pankkitilin avointa luottoa varten; että kyseinen peruste ei näin ollen koske pelkästään SARL GCA:ta vaan suoraan myös takaajaa; että Crédit Agricole -pankki on sen sijaan nimenomaisesti todennut, ettei päävelallinen ole riitauttanut sen maksettavaksi tulleita rahamääriä tribunal de commerce de Toulonissa, joka velvoitti sen maksamaan LR:n nyt riitauttamien tilinylitysmäärät [–]; että LR vetoaa lisäksi siviililain säännösten soveltamiseen, vaikka tileihin liittyvää toimintaa säännellään rahataloutta ja rahoitusmarkkinoita koskevan lain säännöksillä, erityisesti L.133-25 ja L.133-6-1 §:llä; ettei kyseisessä laissa edellytetä, että tililtä veloitettavan maksun suorittamiseen on saatava kirjallinen lupa; että nämä suoraveloitukset ovat sisältyneet kyseessä oleviin tiliotteisiin vuodesta 2008 lähtien ETRA FI-, FLEX CALL-, RF SOLUTION- ja AZUR CONSEIL -nimisten yhtiöiden hyväksi; että Crédit agricole esittää oikeudenkäynnissä GCA-yhtiön liikkeenhoitajana toimineen DM:n RF SOLUTION -nimisen yhtiön hyväksi laatimat sekut, jotka ovat samansuuruiset kuin ne maksut, joita LR nyt arvostelee; että samansuuruiset suoraveloitukset suoritettiin 1.4.2009 annetun viimeisen sekin perusteella [alkup. s. 10] samoin kuukausittain; että vaikka DM alkoi maaliskuussa 2011 kuulustella pankkia sähköpostitse, ei voida ajatella, että elinkeinonharjoittaja olisi antanut tällaisten suoraveloitusten jatkua esittämättä kysymyksiä; että yhtiön oli joka tapauksessa riitautettava tapahtumat rahataloutta ja rahoitusmarkkinoita koskevan lain L.133-25 §:ssä säädetyssä 13 kuukauden määräajassa; että LR:n tällä hetkellä esittämät vastaväitteet on jätettävä tutkimatta, koska määräajat olivat päättyneet; että Crédit Agricole ei myöskään ole antanut tiedoksi GCA-yhtiön taseita, joiden avulla olisi voitu varmistaa, etteivät sen kirjanpitäjälle kuuluville yhtiöille suoritettut maksut olleet palkkioita, jotka olisivat kuuluneet kyseisen yhtiön vähennettäviin menoihin ja pienentäneet vastaavasti sen liikevaihtoa – tätä epäilyä tukee se seikka, että jos nämä suoraveloitukset on suoritettu kirjanpitäjänä toimineelle FW:lle kuuluville yhtiöille, FW:hen ei ole otettu yhteyttä näiden määrien perusteettoman saamisen vuoksi; että näiden seikkojen perusteella on näytetty toteen, että GCA-yhtiö on antanut suostumuksensa LR:n nyt riitauttamiin suoraveloituksiin ja että sen vaatimus saada korvausta myönnetyllä vakuudella hylätään; että LR veloitetaan näin ollen maksamaan Caisse Régionale Agricole Mutuel Alpes Provençelle 96 019,39 euroa 26.3.2012 alkaen laskettavine sopimusperusteisine korkoineen

SARL Groupe Central Automobiles'n nimissä avatun käyttötilin [– –] toiminnan takaavaa yhteisvastuullista vakuutta koskevan sitoumuksen täyttämiseksi;

1. KATSOO, ETTÄ rahataloutta ja rahoitusmarkkinoita koskevan lain L.133-18 §, jonka mukaan käyttäjän pankille ilmoittamat oikeudettomat maksutapahtumat palautetaan välittömästi, ei ole esteenä sille, että pankin yleisen lainsäädännön mukainen sopimusperusteinen korvausvastuu syntyy myös silloin, kun pankki on jättänyt noudattamatta selvittämisvelvoitettaan, jos siitä aiheutunut vahinko näytetään toteen; että kun Cour d'appel totesi perustellakseen LR:n väitteiden, joissa riitautettiin Groupe Central Automobiles'n nimissä eri yhtiöille avatulle tilille suoritettujen tilisiirtojen määrät, tutkimatta jättämistä, että ”LR vetoaa siviililain säännösten soveltamiseen, vaikka kyseisten tilien toimintaa säännellään rahataloutta ja rahoitusmarkkinoita koskevan lain säännöksillä”, ja kun LR saattoi oikeudettomia maksutapahtumia koskevasta rahataloutta ja rahoitusmarkkinoita koskevan lain L.133-18 §:stä huolimatta vedota pankin sopimusoikeudelliseen vastuuseen, Cour d'appel on rikkonut asiaan sovellettavaa siviililain 1147 §:ää, josta on tullut saman lain 1231-1 §, ja siviililain 1937 §:ää;

[– –] [alkup. s. 11] [– –] [esitys toisen valitusperusteen toisesta ja kolmannesta osasta, jotka koskevat menettelysääntöjen rikkomista ja joilla ei ole merkitystä ennakkoratkaisukysymysten kannalta]

TYÖASIAKIRJA